

כותרת אורגנית לעונת גידול מקוצרת - 2002

גלי שי-שה"מ
משה זאבי – ארגון חקלאות אורגנית
צוות חוות גד"ש

מבוא:

בעקבות המציאות החדשה של קיצוצי מים דרסטיים בגליל העליון (ובאזורים אחרים) נוצר הצורך לבחון שוב גידולים במונחי תרומה למ"ק מיים ולא תרומה מירבית לדונם. עם פיתוח מכלואי כותנה בכירים מסתמנת אפשרות לגדל כותנה בכמויות מיים מופחתות משמעותית - בעונת גידול קצרה וביבול מופחת. נתוני היבול, האיכות ומשך הגידול של מספר זני מכלוא-בין מיניים ותוך מיניים - מצביעים על פוטנציאל אפשרי להשגת יעילות מיים גבוהה בתנאי שהגידול יתוכנן ויבוצע בהתאם.

נסוי ראשוני ב- 2001 נתן תוצאות יבול מרשימות- 183 ק"ג סיבים לדונם בזני המכלוא ב- 250 מ"ק, כאשר נבדקו שני משטרי השקיה: 150 מ"ק/ד' ו- 250 מ"ק/ד' (ההשקיה המקובלת בחוות גד"ש – 550 מ"ק/ד').

השנה נערכו שני מבחנים מקבילים - אורגני ורגיל. הרעיון בגידול כותנה אורגנית: סיום מוקדם והתחמקות ממזיקי סוף עונה.

המבחן נערך בחוות גד"ש במתכונת מקובלת ולוה בניטורים מתאימים.

שיטות וחמרים

מקום הנסוי – חוות גד"ש גליל עליון
כרב - נח.

קרקע כבדה.

החלקה דושה ב- 5 מ"ק/ד' קומפוסט ב-2001 ונשמרה נקייה מעשבייה ע"י דסוק וקלטורים. ב- 14.4.02 – פזור קמח נוצות 100 ק"ג/ד' והצנעה בתחוח.

גשם בחורף – 530 מ"מ

נזרע זן מכלוא בין מיני- אקלפי, וזן פימה - P 008 במתכונת של 5 חזרות באקראי. זריעה- 16.4.02

הצצה – 23.4

החלקה קולטרה ועושבה במהלך הגידול.

הדברה: חוטי פרומון בסוף מאי- ופעם שניה בתחילת אוגוסט

ציטרול 150 ג"ד' נגד ציקדות- 12.6.03

פלדיום 1% נגד בקיעות הליוטיס וכנימות עש- 6.8.03

לקראת סיום העונה נזק בינוני מזחל ורוד- נראה שהפימה סבלה יותר בגלל נוכחות רבה יותר של הלקטים סגורים.

לקראת סוף יוני נראה מחסור חנקן בחלק מהשטח ובוצע דישון בגואנו מומס דרך הטפטוף

פרח ראשון

תאריך	זן
23.6	ACALPI
29.6	P008

השקיה טכנית – 4.6

תחילת השקיה – 27.6

השקיה דו יומית-- 50% מהשקיה מסחרית

סיום - 23.8 - 55% הלקטים פתוחים במכלוא. תחילת פתיחה בפימה.

סהכ מיים - 260 מק

ב- 2.9 – 90% פתיחה באקלפי

קטיף- בקטפת - 3.10.02 (- דחיה ב- 10 ימים מסיבות ארגוניות). הכותנה נקטפה לשקים, נשקלה ונשלחה לנפוט ומיון

נתוח סטטיסטי נעשה בתכנת jmp. אותיות שונות- מובהקות ברמה של $P < 0.05$

כותנה אורגנית בהשקיה מופחתת - יבול ומיון

טפול	גלמי	סיבים	% סיבים	טיב	אורך	עדינות	אחידות	חוזק	היתארכות	SFC
ACALPI	365	122.3	33.6	30	1.26	ב	86.6	35.38	ב	1.88
POO8	329	112.0	34.1	20	1.34	א	88.52	40.68	א	1.48

בגלל שונות גדולה – לא היה הבדל מובהק ביבול גלמי וסיבים. בכל מרכיבי האיכות עלה P על 008 המכלוא. סביר להניח שהבדלי הטיב נובעים משהיה ארוכה של המכלוא הפתוח בשטח.

סיכום ומסקנות:

גידול כותנה אורגנית נעשה בארץ בשנים האחרונות בהיקפים גדולים יחסית ואין כאן חידוש בעצם הגידול. האגרוטכניקות ידועות ועובדות. בניסוי זה רצינו לבחון את זן המכלוא בכמות מיים מופחתת תוך קיצור עונת הגידול גם בגלל תכונות המכלוא וגם בגלל צמצום המיים. גידול זן הפימה נעשה כזן ביקורת.

לצערנו – זני המכלוא נפגעו קשות ביבולם כתוצאה מתנאי אקלים חריגים, שפגעו גם בפימה (בניסוי זה ובגליל כולו) אבל במידה פחותה. כתוצאה מכך לא התקבל יבול בתחום פוטנציאל הזן והציפיות.

יחד עם זאת- הוכח שההנחה של סיום מוקדם והתחמקות ממזיקי סוף עונה- נכונה. אם נגיע ליבול ברמה של 450-500 ק"ג/ד' בזן המכלוא בכמות המיים המופחתת ניתן להגיע לגידול כותנה אורגנית ברמה בטוחה יותר של התחמקות ממזיקים ומינימום ריסוסים.

זאת – כמובן- אם ניתן לשווק כותנה זו בכלל ואורגנית בפרט.

לא ראינו בוודאות השפעה מלאה של ריסוסי ההדברה על אוכלוסיית המזיקים – אבל בסך הכל לא נראה נזק משמעותי.